

fol. 126^v Συναξάριον τοῦ τιμημένου Γαδάρου

- Ὁ γάδαρος ὁ ταπεινὸς καὶ περιφρονημένος
καὶ πάντα κακορίζικος ἔτυχεν εἰς αὐθέντη
πτωχὸν καὶ κακομάζαλον, κακὰ δυστυχισμένον·
ποτέ του ἔδεν ἐχόρτασεν, ποτέ του οὐκ ἀναπαύτη.
- 5 Ἀλλ' ὅμως καὶ τάχα καὶ ποτέ, λαμπρὰ ἡμέρα ἦτον,
ἐπέστρωσαν, ἀπόλυσαν τὸν γάδαρον ἐκεῖνον,
τάχα νὰ παραβοσκινθῆ, καμπόσο νὰ ἀνασάνη
ἀπὸ τὸν κόπον τὸν πολὺν καὶ τὴν ταλαιπωρίαν.
Κ' ἐκεῖ παραβοσκίζετον κοντὰ πρὸς τὸ ρυάκιν.
- 10 Ὁ λύκος μὲ τὴν ἀλουποῦ ἤρχονταν κυνηγώντας,
εὐρίσκουσιν τὸν γάδαρον καὶ καλοχαιρετοῦν τον:
«Καλῶς σὲ ἤψαμεν, γάδαρε, αὐθέντη, καλῶς κάμνεις;
Καλῶς ποιεῖς; Καλῶς τὰ χαίρεσαι; Καλῶς τὸ ἀμπουκώνεις;
Ἐμεῖς ἀκόμη νηστικοὶ εἴμεσθεν ἕως τώρα.
- 15 Τί νὰ ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς διὰ νὰ προγευτοῦμε;»
Ὁ δὲ ἰδὼν ὁ γάδαρος αὐτοὺς τριγύρ' ἴστέκουν,
καὶ τί λαλοῦσι πρὸς αὐτὸν καὶ πῶς τὸν παραβλέπουν,
ἐνόησεν ὡς φρόνιμος τὰ μέλλοντα γενέσθαι,
καὶ τὸ φαγεῖν ἐστάθηκεν, κακὰ ἀναστενάζει,
- 20 ἀπιλογεῖται πρὸς αὐτοὺς μετὰ πολλῶν τῶν ἄλλων,
καὶ τοῦτον τὸ ἐφεύρεμαν μετὰ πολλοὺς τοὺς λόγους εἶπεν:
«Ἐγὼ ταλαιπῶρον πτωχὸν ζῶον εἰμὶ τοῦ κόσμου,
εἰς τὸ κορμί μου ἔδεν ἔχω κρέας ἄλλ' οὐδὲ αἷμα,
κλονίζομαι νὰ περπατῶ, τρέμω νὰ θέλω πέσει.
- 25 Καὶ ὁ αὐθέντης ὁ πικρὸς ὅπου ἐμέναν εἶχεν,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- κανείς οὐδὲν τὸν ἔσφαλεν νὰ μὴν τὸν θανατώσῃ.
Κ' ἐγὼ θωρῶ τὸ κάλλος σας, τὴν ὠραιότητάν σας,
τὴν παιδείουσιν καὶ φρόνεσιν τὴν ἔχετε εἰς τὸν κόσμον,
καὶ θέλω διὰ νὰ ἐγλυτώσετε, νὰ ἔχετε τὴν ζωὴν σας,
30 καὶ φύγετε πολλὰ γοργὰ, ὅτι αὐτὸς βιγλίζει.
Ἔχει καὶ σκύλους δυνατούς, τριάκοντα καὶ πλέον,
ζαγάρια, βαρύσκυλους, ζαγαρογυρευτάδες,
λαγωνικούς, χοντρόσκυλους ἀπὸ τὴν Λουμπαρδέαν.
Πάντες διασκορπίζονται ἐν μέσῳ τοῦ δρυμῶνος
35 ὡς ζάγανοι καὶ σταυραῖτοί, ξιφθερογυρευτάδες,
fol. 127^r ὅταν θελήσῃ νὰ ἐβγῆ, νὰ πᾶ νὰ κυνηγήσῃ. |
Καὶ τὰ βουνὰ συντρίβονται, τὰ ὄρη συντρομάσσουν,
ἀρκοῦδες, ἀγριόχοιροι, λέοντες καὶ παρδάλοι
καὶ τ' ἄλλα πάντα καθεξῆς μικρά τε καὶ μεγάλα –
40 μεγάλην θνήσιν πολεμεῖ εἰς ἅπαντα τὰ ζῶα.
Λοιπὸν, εἰ θέλετε τοῦ ζῆν, φύγετε, μὴν σταθῆτε».
Ταῦτά ἔλεγεν ὁ γάδαρος, ὅπως τοὺς δελεάσῃ
καὶ φύγουσιν καὶ λυτρωθῆν αὐτὸς ἀπὸ κινδύνου.
Ἡ δὲ ἀλώπηξ πονηρὰ οὐσα καὶ μηχανοῦργος
45 οὐκ ἔλαθεν αὐτὴν καὶ τοῦ γαδάρου λόγοι·
ψευδοτεχνεῖ εἰς ῥήμασι τούτους καταφοβῆσαι,
βουλόμενος τούτους φυγεῖν καὶ ἐλευθερωθῆναι.
Ἡ δὲ ἀλουποῦ εὐθύς τὸν γάδαρον ἐλάλει:
«Μηδὲν ζυλοσοφῆς πολλὰ, ὅτι χωριάτης εἶσαι,
50 βάνασος καὶ ἀπαίδευτος, χοντρὸς καὶ ψευδολόγος·
ὄντως πρέπει σε, γάδαρε, γάδαρον νὰ σὲ λέγουν.
52a Φρόνιμος ἦτον ἄνθρωπος < ... >
52b < ... > καὶ πρὸς τὴν θεωρίαν,
τὴν ἔχεις εἰς τὰ ἄλλα σου ἐπάνω εἰς τὸ κορμί σου,
ὅλα ἔναι παρασούλικα μετὰ τῆς θεωρίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 55 Μὰ τὴν ἀλήθειαν οὐδαμῶς θέλω τὸ ὄνομά σου!
Ἀκούω σε ὅτι βάρβαρος, πολλὰ χοντρὸς ὑπάρχεις.
Ἐγὼ ἔμαι ἀστρονόμισσα, ἐγὼ εἶμαι καὶ μαντεύτρια,
ἐγὼ τὸ νομοκάνονον ἐξεύρω τον ἐκτῆθου,
ἐγὼ ἔμαι διδασκάλισσα τῆς γνώσεως ἀπάσης,
- 60 κ' ἐσὺ γελαῖς μας φανερά μέσα στὸ πρόσωπόν μας.
Μὰ τὴν ἀλήθειαν, πρέπει σε μεγάλως παιδευθῆναι,
ἀλλ' ἐπειδὴ ἔσαι ἀπαίδευτος, ὡς φαίνεται τὸ πρᾶγμα,
γράμματα οὐ μεμάθηκας καὶ παιδευσιν οὐκ οἶδας,
διὰ τοῦτο πρέπει σε λοιπὸν ὅπως ἔχης συγγνώμην.
- 65 λέγω σε οὖν ἀπὸ τοῦ νῦν, μάθε νὰ συντυχαίνης,
ψέμαν οὐδὲν εἰπῆς ποτέ, ἀλήθειαν λέγε πάντα,
νὰ ἔχης καὶ προτίμησιν, ἀγάπην παρὰ πάντας,
νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς μισθὸν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον·
θωροῦμεν ὅτι ρίζικὸν καλὸν καὶ τύχην ἔχεις
- 70 καὶ μεθ' ἡμῶν εὐρέθηκες νὰ τιμηθῆς μεγάλως,
καὶ νὰ σὲ μαθητεύσωμεν, νὰ ἔσαι διὰ τιμὴ μας,
ἂν τό ἔχη καὶ ἡ φύσις σου καὶ παιδευσιν νὰ μάθης,
χαρὰς ἐσὲν, χαρὰς ἐμᾶς καὶ μετὸν μαθητὴν μας·
καὶ ἂν ἰδοῦμεν προκοπὴν, τὴν πρέπουσαν νὰ μάθης,
- 75 νὰ συντυχαίνης φρόνιμα καὶ καλοπαιδευμένα,
νὰ σὲ χειροτονήσωμεν, νὰ ἔσαι ἀποκρισιάρης,
εἰς τὰς βουλάς μας νὰ χωρῆς, εἰς ὅλας μας τὰς πράξεις.
Ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ λυτρωθῆς ἐκ τὸν ὠμὸν αὐθέντην,
ὅπου σὲ καταμάρανεν ἐκ τὸν πολλὸν τὸν κόπον,
- 80 νὰ γένης σύντροφος ἡμῶν, ἀξία σου καὶ τιμὴ σου,
- 80a καὶ μεθ' ἡμῶν νὰ περπατῆς, ν' ἀναπαυθῆς, νὰ ζήσης,
καὶ νὰ περάσωμεν ὁμοῦ τὴν θάλασσαν τὴν βλέπεις,
νὰ πᾶμεν στὴν Ἀνατολήν, εἰς τὸν καλὸν τὸν τόπον,
καὶ νὰ σὲ ἑλευθερώσωμεν ἐκ τὸν πικρὸν αὐθέντην,

85   ὅπου σὲ κατεδίκασεν καὶ ἐτιμώρησέν σε,
              νὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς μισθὸν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος».
              Λοιπὸν ὁ γάδαρος ἰδὼν τὰς ἀποφάσεις τούτων,
              ὅτι οὐ δυνατὸν ἐστὶν τούτους ἀπαλλαγῆναι,
              μὴ θέλων, μὴ βουλόμενος, ἀλλ' ὥσπερ δυναστεία
              ἐγένετον ὑπήκοος ταῖς τούτων συμβουλίαις·
90   προβλέπων δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸν καθ' ἡμέραν
              καὶ διαλογιζόμενος τί μηχανὴν ποιῆσαι –
              καθάπερ καὶ ἐποίησεν, ὡς ἔδειξεν τὸ τέλος.
              Λοιπὸν ἐν τῷ αἰγιαλῷ συντόμως καταβάντες,
              ἐμβάντες εἰς πλοιάριον ἀπέπλευσαν ἐκεῖθεν,
95   μεσάσαντες τὸ πέλαγος μετὰ καλῆς εὐδίας.
              Ἡ δὲ ἄλουποῦ ἢ πονηρὰ τοιούτους λόγους λέγει:
              «Ἀφέντη μου, κῦρ σύντεκνε, καλὰ νὰ τὸ γνωρίσης,
              ὅτι ἀποχωριζόμεθα τὴν σήμερον ἡμέραν,
fol. 127^v   ὡς τό 'δα ἐψὲς στὸν ὕπνον μου, βλέπω το καὶ ἐξύπνου, |
100   ἐσυννέφιασεν ὁ οὐρανός, ἄνεμος θέλει ποίσει,
              καὶ πρὶν νὰ σώσῃ πρὸς ἡμᾶς νὰ μᾶς καταποντίσῃ,
              ποιήσωμεν τὰ πρέποντα ἐν ἐξομολογήσει.
              Λοιπὸν ἐσὺ, κῦρ σύντεκνε, ὡς πρῶτος ὅπου εἶσαι,
              ἐξομολόγησιν ὀρθὴν ποίησον κατὰ πρῶτον,
105   καὶ μετὰ ταῦτα δὲ ἐγὼ νὰ πῶ τὰ κρίματά μου,
              καὶ ὕστερον ὁ γάδαρος – ν' ἀκούσωμεν ἀλλήλους,
              τίς ἔχει πλέον πταίσιμον, νὰ κρίνωμεν τὸ δίκαιον,
              νὰ δῆ ὁ θεὸς τὴν κρίσιν μας καὶ τὴν δικαιοσύνη
              καὶ ἐλεῆσαι καὶ ἡμᾶς ὡς πάλαι Νινευίτας·
110   ὡς Ἰωνᾶν ἐρρύσατο ἐκ κήτους τῆς κοιλίας,
              ἐλευθερώσαι καὶ ἡμᾶς ἐκ τοῦ πικροῦ θανάτου».

Ulrich Moennig (επιμ.), «Das Synaxáριον του τιμημένου γαδάρου: Analyse, Ausgabe, Wörterverzeichnis», *Byzantinische Zeitschrift* 102 (2009), σ. 109-166.

Υπουργεῖο Παιδείας, Ἑρευνας καὶ Θρησκευμάτων, ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΜΙΣ:296442 Π 4.3.7: «Πρόσθετο ψηφιακὸ υλικὸ γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας: Ψηφιοποίηση Ἀρχείου Γεωργακά»

Συναξάριον του τιμημένου γαδάρου, στίχοι 1-111.